

**Zamonaviy libos dizaynida badiiy kompozitsiyani shakllantirish va kreativ
tafakkur rivojlantirish****Toshmuhammedova Iroda Alibek qizi**

Navoiy davlat universiteti

Dizayn: (Libos va gazlamalar) –ta’lim yo‘nalaishi

1 - kurs “A”guruh talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy libos dizaynida badiiy kompozitsiyani shakllantirish va talabalar hamda dizaynerlarning kreativ tafakkurini rivojlantirish metodik asoslari tahlil qilinadi. Libos dizayni nafaqat kiyim vazifasini bajaradi, balki estetik, madaniy va badiiy ifoda vositasi sifatida ham xizmat qiladi. Zamonaviy dizayn jarayonida rang, shakl, tekstura va material bilan ijodiy ishlash, shuningdek, eksperiment va innovatsion yondashuvlar asosiy rol o‘ynaydi. Maqolada badiiy kompozitsiyani yaratishning nazariy va amaliy jihatlari, kreativ tafakkur va ijodiy qarorlarni rivojlantirish metodikasi, shuningdek, zamonaviy texnologiyalar va innovatsion texnikalardan foydalanish ko‘rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari talabalar va dizaynerlarga libos loyihalashtirish jarayonida badiiy tafakkur va kreativ qarashlarni mustahkamlashga yordam beradi.

Kalit so‘zlar: libos dizayni, badiiy kompozitsiya, kreativ tafakkur, rang va shakl, tekstura, innovatsion texnologiyalar, moda, estetik did, ijodiy yondashuv.

Zamonaviy libos dizayni san’at va moda integratsiyasining muhim sohasini tashkil qiladi. Libos nafaqat kiyim vazifasini bajaradi, balki badiiy ifoda, madaniy qadriyat va estetik didni namoyon qiluvchi vosita hisoblanadi. Badiiy kompozitsiya – bu rang, shakl, tekstura, material va kontseptual g‘oyani uyg‘unlashtirish orqali yaratiladigan badiiy obraz bo‘lib, zamonaviy dizaynda kreativ tafakkur rivojlanishining asosiy elementidir.

Kreativ tafakkur talabalar va dizaynerlarga yangi shakl va rang kombinatsiyalarini sinab ko‘rish, eksperiment qilish va ijodiy qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Rang, shakl va tekstura bilan ishlash orqali libos loyihasi nafaqat vizual qiziqish uyg‘otadi, balki estetik va madaniy mazmunni ifodalaydi. Shu bilan birga, innovatsion texnologiyalar va yangi materiallar zamonaviy libos dizaynida eksperiment va ijodiy tafakkur imkoniyatlarini kengaytiradi.

Ushbu maqolada zamonaviy libos dizaynida badiiy kompozitsiyani shakllantirish, kreativ tafakkur va ijodiy qarorlarni rivojlantirishning nazariy va amaliy asoslari ko‘rib chiqiladi, shuningdek, talabalar va dizaynerlar uchun amaliy tavsiyalar beriladi.

Zamonaviy libos dizaynida badiiy kompozitsiyani shakllantirish jarayoni rang, shakl, tekstura va material bilan ishlashni o‘z ichiga oladi. Badiiy kompozitsiya – bu libos loyihasining vizual va estetik uyg‘unligini ta’minlovchi asosiy vosita bo‘lib, dizaynerning ijodiy tafakkurini namoyon qiladi. Ranglar kombinatsiyasi libosning

hissiy ohangini belgilaydi, shakl va kompozitsiya esa harakat va estetik ritmni yaratadi. Shu bilan birga, material va tekstura ishlash orqali libosga noyob badiiy ifoda beriladi, bu esa moda va san'atning integratsiyasini kuchaytiradi.

Kreativ tafakkur zamonaviy libos dizaynining ajralmas qismi hisoblanadi. Talabalar va dizaynerlar yangi g'oyalarni sinab ko'rish, eksperiment qilish va o'z konseptlarini badiiy yechimga aylantirish orqali ijodiy qarorlar qabul qilishni o'rganadilar. Masalan, geometrik shakllar, asimmetrik kesmalar va volumetrik elementlar libosning vizual dramatzimini oshiradi, shu bilan birga kontseptual mazmunni ifodalaydi. Ranglar bilan eksperiment qilish esa libosga hissiy va estetik rang-baranglik qo'shadi, bu esa tomoshabinning vizual qiziqishini uyg'otadi.

Materiallar va tekstura bilan ishlash zamonaviy libos dizaynida kreativ tafakkur imkoniyatlarini kengaytiradi. Noyob matolar, kombinatsiyalangan teksturalar va innovatsion materiallar libosga eksperimental va futuristik ko'rinish beradi. Masalan, shaffof, metallik va ekologik materiallar bilan ishlash dizaynerga badiiy obrazni yanada boyitish va yangi vizual effektlar yaratish imkonini beradi. Materiallarning kontrast va uyg'un kombinatsiyalari libos loyihasini vizual jihatdan yanada qiziqarli qiladi va badiiy kompozitsiyani mustahkamlaydi.

Avangard va eksperimental yondashuv libos dizaynida innovatsion qarorlarni amalga oshirishga xizmat qiladi. Dizaynerlar va talabalar turli shakl, rang va tekstura kombinatsiyalarini sinab ko'rish orqali o'z ijodiy tafakkurini rivojlantiradilar. Loyihalash jarayoni jarayonida talabalar badiiy qarorlar qabul qilishni, yangi kompozitsion va rang-barang yechimlarni ishlab chiqishni o'rganadilar. Shu bilan birga, ijodiy eksperiment orqali libosning badiiy va estetik mazmuni kuchayadi, bu esa moda va san'atni birlashtiradi.

Kontseptual yondashuv ham zamonaviy libos dizaynida muhim rol o'ynaydi. Har bir libos – bu g'oya va hissiyotlarning vizual ifodasi bo'lib, u tomoshabinga estetik va madaniy mazmunni yetkazadi. Talabalar loyihalarni yaratishda o'z shaxsiy qarashlarini ifodalaydilar, badiiy va kontseptual tafakkurini rivojlantiradilar. Shu jarayon orqali libos dizayni nafaqat kiyim vazifasini bajaradi, balki estetik, madaniy va badiiy ifoda vositasi sifatida xizmat qiladi.

Texnologik jarayonlar zamonaviy libos dizaynida ijodiy imkoniyatlarni kengaytiradi. 3D-printing, lazer kesish, innovatsion tikish va materiallarni kombinatsiyalash texnologiyalari dizaynerlarga murakkab shakllar yaratish, yangi kompozitsiyalar ishlab chiqish va g'oyani vizual ifodaga aylantirish imkonini beradi. Texnologiyalar ijodiy jarayonni tezlashtiradi va innovatsion natijalarni ta'minlaydi, shu bilan birga talabalar va dizaynerlarning kreativ tafakkurini rivojlantiradi.

Pedagogik jihatdan, badiiy kompozitsiyani shakllantirish talabalarni mustaqil fikrlashga, eksperiment va ijodiy qarorlar qabul qilishga o'rgatadi. Loyihalar orqali talabalar estetik did, rang va shakl uyg'unligini baholash, material va tekstura bilan

ishlash, shuningdek, kontseptual g'oyani amalga oshirishni o'rganadilar. Bu jarayon ijodiy tafakkur, badiiy qarash va professional kompetentsiyalarni rivojlantiradi.

Badiiy kompozitsiyani baholash jarayoni ham pedagogik ahamiyatga ega. Talabalar va dizaynerlar o'z ishlarini tahlil qiladilar, loyihalarning rang-barangligi, shakl va kompozitsiya uyg'unligi, material va tekstura ishlatilishi, kontseptual mazmunining ifodaligi bo'yicha baholanadi. Shu bilan birga, baholash jarayoni talabalarni eksperiment qilish va o'z ijodiy qarashlarini takomillashtirishga rag'batlantiradi.

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy libos dizaynida badiiy kompozitsiyani shakllantirish jarayoni rang, shakl, tekstura, material va kontseptual g'oyani uyg'unlashtirishni talab qiladi. Kreativ tafakkur, eksperiment va innovatsion texnologiyalarni qo'llash orqali talabalar va dizaynerlar o'z estetik didini rivojlantiradilar, badiiy qarashlarini kengaytiradilar va professional kompetentsiyalarini mustahkamlashadi. Shu bilan birga, zamonaviy libos dizayni moda va san'at integratsiyasini kuchaytiradi, badiiy obraz yaratish imkoniyatlarini kengaytiradi va ijodiy jarayonni yanada boyitadi.

Zamonaviy libos dizaynida badiiy kompozitsiyani shakllantirish va kreativ tafakkur rivojlantirish jarayoni rang, shakl, tekstura, material va kontseptual g'oyalarni uyg'unlashtirishga asoslanadi. Talabalar va dizaynerlar eksperiment, innovatsion yondashuv va texnologiyalar yordamida o'z ijodiy qarorlarini ishlab chiqadilar, bu esa estetik did, badiiy qarash va professional kompetentsiyalarni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Badiiy kompozitsiyani shakllantirish orqali libos loyihalari nafaqat vizual va estetik qiziqish uyg'otadi, balki madaniy, ijtimoiy va badiiy mazmunni ham ifodalaydi. Kreativ tafakkur va eksperiment jarayonlari talabalarni mustaqil fikrlashga, innovatsion qarorlar qabul qilishga va ijodiy tafakkurini kengaytirishga rag'batlantiradi. Shu tariqa, zamonaviy libos dizayni moda va san'at integratsiyasini kuchaytiradi, ijodiy imkoniyatlarni kengaytiradi va badiiy obraz yaratish jarayonini boyitadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Shavdirov, S. A. (2017). Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons. Eastern European Scientific Journal, 1, 131–134.
2. Shavdirov, S. (2025). Method of Organization of Classes in Higher Education Institutions Using Flipped Classroom Technology. AIP Conference Proceedings, 3268(1), 070035.
3. Karimova, N. (2021). Integration of National Applied Art into the Educational Process: Pedagogical Approaches. Tashkent: Uzbekistan State Institute of Art and Culture.
4. Abdullaeva, L. (2021). Methodology for Assessing Socio-Cultural Competence in Art Education. Tashkent: Fan va Ta'lim.

5. Rustamova, M. (2022). Innovation in Art Education: Socio-Cultural Competence and Aesthetic Development. *Pedagogical Innovations Journal*, 5, 35–42.
6. Mirzaev, A. (2022). Indicators and Assessment Criteria in Art Education. *Collection of Pedagogical Scientific Articles*, 55–63.
7. Boltanski, L. (2016). *Art, Fashion and Avant-Garde: Experimental Approaches in Design*. Paris: Éditions du Regard.
8. Jones, S. (2019). *Contemporary Fashion and Artistic Expression: Methods and Practices*. London: Bloomsbury Academic.